

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра публічного права

**DNIPRO UNIVERSITY
of TECHNOLOGY**
1899

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Школа С.М.

«31» 08 2021 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВА СТАТИСТИКА»**

Галузь знань	08	Право
Спеціальність	081	Право
Освітній рівень.....		Бакалавр
Освітня програма		Право
Статус		вибіркова
Загальний обсяг		3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю		диф. залік
Термін викладання		8-й семестр
Мова викладання		українська

Викладач: проф. Касапоглу С.О.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Правова статистика» для бакалаврів спеціальності 081 «Право» / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. публічного права – Д. : НТУ «ДП», 2021. – 22 с.

Розробник – проф. Касапоглу С.О.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 081 «Право» (протокол №_____ від _____).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	6
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	13
6.1 Шкали	13
6.2 Засоби та процедури	14
6.3 Критерії	15
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	20
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	20

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Право» спеціальності 081 «Право» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни В1.18 «Правова статистика» віднесено такі результати навчання:

Шифри результатів навчання (ПРН)	
ВР _{1.5}	Уміти здійснювати професійне та відповідальне тлумачення норм права для подальшого використання та застосування
ВР _{1.8}	Мати здатність до вивчення обставин справи, правової кваліфікації, прийняття юридичного рішення, виконання рішення

Мета дисципліни – здобути теоретичні знання і сформувані практичні навички кількісної та якісної оцінки суспільно-правових явищ і процесів; за допомогою узагальнюючих показників оцінювати, моделювати і прогнозувати процес охорони суспільного та державного ладу, інтереси окремих громадян, установ, підприємств.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ВР _{1.5} ВР _{1.8}	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність використовувати набуті знання щодо кримінально-процесуальних правовідносин в сфері застосування норм кримінального процесуального права на всіх стадіях кримінального провадження для відтворення статистичних даних всіма учасника
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність визначити зміст та склад, сутність і принципи побудови системи показників правової статистики, її місце серед інших статистичних даних. Здійснювати юридичний аналіз конкретних ситуацій, які потребують кримінально-правової та кримінально-процесуальної оцінки
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність здійснювати юридичний аналіз конкретних ситуацій, які потребують кримінально-правової статистичної оцінки та кримінально-процесуальної оцінки
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність тлумачити національне законодавство з урахуванням практики методичних та тактичних рекомендацій правової статистики
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність організувати процес самостійної практичної роботи зі статистичними документами, обрання статистичних методів збирання, опрацювання статистичної інформації, розробки статистичних формулярів

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність застосовувати нормативно-правові акти України та судові прецеденти з європейського законодавства у своїй практичній діяльності зі зведення та групування матеріалів статистичного спостереження, виявлення зв'язків між окремими правовими явищами та процесами
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Здатність самостійно збирати статистичну інформацію, систематизувати і класифікувати її, застосовувати методику опрацювання правової інформації, узагальнювати та аналізувати її
	ДРН _{1.5} -В1.18, ДРН _{1.8} -В1.18	Знати основні характеристики процесуальних документів для всіх стадій кримінального провадження з метою складення статистичних карток

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Теорія держави та права Кримінальне право Кримінальний процес	Знати як проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел права. Вміти формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої теоретико-правової проблеми. Знати як належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних державно-правових джерел для своєї професійної діяльності. Вміти демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і кримінальних процесуальних норм фундаментальних галузей права. Вміти надавати консультації з питань кримінального процесу, можливих прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Вміти використовувати норми кримінального процесуального кодексу, які регулюють питання статистики

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг,	Розподіл за формами навчання, години					
		Денна		Вечірня		Заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
Лекційні	33	23	10	-	-	4	29
Практичні	-	-	-	-	-	-	-
Лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
Семінари	57	46	11	-	-	4	53
РАЗОМ	90	69	21	-	-	8	82

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		33
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 1. Поняття правової статистики та основні її галузі. Предмет, завдання, методологічні засади правової статистики. Сучасна організація правової статистики Загальне поняття статистики. Історія розвитку статистики. Предмет і завдання правової статистики. Методологічні засади правової статистики. Основні галузі правової статистики. Сучасна організація правової статистики.	3
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 2. Організація статистичного спостереження у правоохоронних органах. Об'єкти та одиниці спостереження. Види, форми і способи спостереження Поняття статистичного спостереження та його особливості у правовій статистиці. Завдання і мета статистичного спостереження, його організаційні форми, види, способи. Об'єкт статистичного спостереження: кримінально- та цивільно-правової статистики. Одиниці спостереження та одиниці сукупності. Вимірники злочинності кримінальної статистики. Програма статистичного спостереження. Документи первинного обліку в органах Міністерства внутрішніх справ України, прокуратурі, судах. Контроль матеріалів статистичного спостереження. Помилки матеріалів статистичного спостереження	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 3. Зведення та групування матеріалів статистичного спостереження. Ряди розподілу. Статистичні таблиці Загальне поняття зведення та його види. Завдання статистичного зведення у правовій статистиці. Види групувань та групувальних ознак. Прийоми статистичних групувань. Техніка побудови та макети групувань у кримінальній статистиці, що характеризують злочинність за об'єктом протиправного замаху згідно з Особливою частиною Кримінального кодексу України, ступенем суспільної безпеки; формою вини; територіальною ознакою; терміном скоєння злочинів; віком та соціально-демографічною ознакою злочинців. Групування в цивільно-правовій статистиці. Аналітичні групування для виявлення залежності між ознаками суб'єктів правової статистики. Вторинні групування в цивільно-правовій статистиці, їх задачі та техніка перегрупування. Ряди розподілу, їх види, принципи побудови, значення у правовій статистиці. Статистичні таблиці. Вимоги до побудови статистичних таблиць. Види статистичних таблиць та їх застосування у правовій статистиці. Організація та техніка зведення. Графічне зображення правових показників	4
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 4. Абсолютні та відносні величини, їх застосування у правовій статистиці Поняття абсолютних величин. Види абсолютних величин та способи їх отримання. Одиниці абсолютних величин. Відносні величини та їх види: а) структури правопорушень (сутність, техніка обчислення та одиниці виміру); б) координації у правовій статистиці (сутність, техніка обчислення, одиниці виміру); в) динаміки кримінальної, цивільно-правової та інших галузей правової статистики (сутність, техніка обчислення, одиниці виміру); г) інтенсивності у правовій статистиці (сутність, техніка обчислення, одиниці виміру). Коефіцієнти злочинної інтенсивності та злочинної активності; д) порівняння (зміст, техніка обчислення, одиниці виміру); е) виконання плану (договірних зобов'язань) та планового завдання (зміст, техніка обчислення). Взаємозв'язок відносних величин виконання плану, динаміки та планового завдання	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 5. Узагальнюючі характеристики статистичної сукупності правових явищ Поняття середньої величини та умови її застосування. Значення середніх величин в аналізі масових суспільних явищ. Середня арифметична проста та зважена: умови застосування, формули, техніка обчислення. Властивості середньої арифметичної. Обчислення середньої арифметичної способом моментів. Макет таблиці для обчислення. Техніка обчислення. Середня геометрична величина у вивченні динаміки правових явищ і процесів: умови застосування, формули, техніка обчислення. Поняття моди та медіани: формули, техніка обчислення в дискретних та інтервальних рядах розподілу. Поняття варіації ознаки та необхідність її обчислення. Показники варіації. Розмах варіації та середнє лінійне відхилення: сутність, формули, техніка обчислення. Дисперсія і середнє квадратичне відхилення: сутність, формули, техніка обчислення, одиниці виміру. Властивості дисперсії. Спрощені способи обчислення середнього квадратичного відхилення: формули, робоча таблиця для розрахунків. Коефіцієнт варіації: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 6. Статистичне вивчення динаміки суспільно-правових явищ і процесів Поняття рядів динаміки, елементи рядів динаміки, види в окремих галузях правової статистики та їх характеристика. Система показників, що використовуються в аналізі динаміки правових явищ і процесів. Абсолютний приріст, темпи динаміки (зростання) та приросту, абсолютне значення одного процента приросту, їх суть, техніка обчислення ланцюговим та базисним способами, одиниці виміру. Обчислення середнього рівня ряду динаміки: формули, техніка обчислення. Обчислення середнього абсолютного приросту: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру. Способи обчислення середньорічних темпів динаміки (зростання) та приросту: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру. Основні прийоми аналізу динаміки правових явищ і процесів. Порівняльний аналіз рядів динаміки одно- та різнойменних величин. Вивчення основних тенденцій та закономірностей розвитку способом збільшення інтервалів, плинної середньої, аналітичного вирівнювання ряду динаміки. Зімкнення рядів динаміки. Інтерполяція та екстраполяція в рядах динаміки правопорушень, техніка обчислення. Вимірювання сезонних коливань у правовій статистиці. Поняття сезонних коливань, методи обчислення	4
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 7. Індекси у правовій статистиці Поняття статистичних індексів та їх класифікація. Методологічні принципи побудови індексів. Індивідуальні та загальні індекси. Агрегатна форма індексів. Середньозважені індекси, тотожні агрегатним: формули, техніка обчислення. Індекси змінного, постійного складу та структурних зрушень, їх економічний зміст, техніка обчислення. Системи взаємопов'язаних індексів, виявлення впливу окремих факторів на динаміку показника. Територіальні індекси. Особливості застосування індексів у правовій статистиці	4

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 8. Застосування вибіркового спостереження у правовій статистиці Поняття вибіркового спостереження та його використання у правовій статистиці. Переваги вибіркового спостереження порівняно із суцільним. Основні способи відбору одиниць у вибірку сукупність, їх характеристика. Генеральна та вибірка сукупності. Основні показники та їх характеристики. Відбір повторний та неповторний. Техніка проведення. Обчислення середньої помилки вибірки для середнього значення ознаки і для частки сукупності, що має певні ознаки: формули, техніка обчислення, суть. Обчислення граничної помилки вибірки для середньої та частки, техніка обчислення, суть. Способи поширення результатів вибіркового спостереження на генеральну сукупність. Практика та особливості застосування вибіркового спостереження в окремих галузях правової статистики	3
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 9. Статистичне вивчення причинно-наслідкових зв'язків правопорушень Поняття зв'язку показників сукупності у статистиці. Факторні та результативні ознаки у правовій статистиці. Функціональні зв'язки. Стахостична залежність. Непараметричні методи зв'язку показників правової діяльності. Поняття про кореляційний зв'язок у правовій статистиці. Розрахунок параметрів рівняння щільності зв'язку між показниками правової статистики. Побудова довірчих інтервалів. Кореляція множинна і часткова	3
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ		57

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 1. Організація статистичного спостереження у правоохоронних органах. Об'єкти та одиниці спостереження. Види, форми і способи спостереження Поняття статистичного спостереження та його особливості у правовій статистиці. Завдання і мета статистичного спостереження, його організаційні форми, види, способи. Об'єкт статистичного спостереження: кримінально- та цивільно-правової статистики. Одиниці спостереження та одиниці сукупності. Вимірники злочинності кримінальної статистики. Програма статистичного спостереження. Документи первинного обліку в органах Міністерства внутрішніх справ України, прокуратурі, судах. Контроль матеріалів статистичного спостереження. Помилки матеріалів статистичного спостереження	9
ДРН _{1.5} ДРН _{1.8}	Тема 2. Узагальнюючі характеристики статистичної сукупності правових явищ Поняття середньої величини та умови її застосування. Значення середніх величин в аналізі масових суспільних явищ. Середня арифметична проста та зважена: умови застосування, формули, техніка обчислення. Властивості середньої арифметичної. Обчислення середньої арифметичної способом моментів. Макет таблиці для обчислення. Техніка обчислення. Середня геометрична величина у вивченні динаміки правових явищ і процесів: умови застосування, формули, техніка обчислення. Поняття моди та медіани: формули, техніка обчислення в дискретних та інтервальних рядах розподілу. Поняття варіації ознаки та необхідність її обчислення. Показники варіації. Розмах варіації та середнє лінійне відхилення: сутність, формули, техніка обчислення. Дисперсія і середнє квадратичне відхилення: сутність, формули, техніка обчислення, одиниці виміру. Властивості дисперсії. Спрощені способи обчислення середнього квадратичного відхилення: формули, робоча таблиця для розрахунків. Коефіцієнт варіації: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру	9

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1,5} ДРН _{1,8}	Тема 3. Статистичне вивчення динаміки суспільно-правових явищ і процесів Поняття рядів динаміки, елементи рядів динаміки, види в окремих галузях правової статистики та їх характеристика. Система показників, що використовуються в аналізі динаміки правових явищ і процесів. Абсолютний приріст, темпи динаміки (зростання) та приросту, абсолютне значення одного процента приросту, їх суть, техніка обчислення ланцюговим та базисним способами, одиниці виміру. Обчислення середнього рівня ряду динаміки: формули, техніка обчислення. Обчислення середнього абсолютного приросту: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру. Способи обчислення середньорічних темпів динаміки (зростання) та приросту: сутність, техніка обчислення, одиниці виміру. Основні прийоми аналізу динаміки правових явищ і процесів. Порівняльний аналіз рядів динаміки одно- та різнойменних величин. Вивчення основних тенденцій та закономірностей розвитку способом збільшення інтервалів, плинної середньої, аналітичного вирівнювання ряду динаміки. Зімкнення рядів динаміки. Інтерполяція та екстраполяція в рядах динаміки правопорушень, техніка обчислення. Вимірювання сезонних коливань у правовій статистиці. Поняття сезонних коливань, методи обчислення	9
ДРН _{1,5} ДРН _{1,8}	Тема 4. Індекси у правовій статистиці Поняття статистичних індексів та їх класифікація. Методологічні принципи побудови індексів. Індивідуальні та загальні індекси. Агрегатна форма індексів. Середньозважені індекси, тотожні агрегатним: формули, техніка обчислення. Індекси змінного, постійного складу та структурних зрушень, їх економічний зміст, техніка обчислення. Системи взаємопов'язаних індексів, виявлення впливу окремих факторів на динаміку показника. Територіальні індекси. Особливості застосування індексів у правовій статистиці	10

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ДРН _{1,5} ДРН _{1,8}	Тема 5. Застосування вибіркового спостереження у правовій статистиці Поняття вибіркового спостереження та його використання у правовій статистиці. Переваги вибіркового спостереження порівняно із суцільним. Основні способи відбору одиниць у вибіркoву сукупність, їх характеристика. Генеральна та вибіркова сукупності. Основні показники та їх характеристики. Відбір повторний та безповторний. Техніка проведення. Обчислення середньої помилки вибірки для середнього значення ознаки і для частки сукупності, що має певні ознаки: формули, техніка обчислення, суть. Обчислення граничної помилки вибірки для середньої та частки, техніка обчислення, суть. Способи поширення результатів вибіркового спостереження на генеральну сукупність. Практика та особливості застосування вибіркового спостереження в окремих галузях правової статистики.	10
ДРН _{1,5} ДРН _{1,8}	Тема 6. Статистичне вивчення причинно-наслідкових зв'язків правопорушень Поняття зв'язку показників сукупності у статистиці. Факторні та результативні ознаки у правовій статистиці. Функціональні зв'язки. Стахостична залежність. Непараметричні методи зв'язку показників правової діяльності. Поняття про кореляційний зв'язок у правовій статистиці. Розрахунок параметрів рівняння щільності зв'язку між показниками правової статистики. Побудова довірчих інтервалів. Кореляція множинна і часткова	10
Разом		90

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, тестування метод евристичних питань, мозкового штурму, діалогового спілкування	підсумкове тестування	визначення загальної кількості балів за результатами поточних контролів; підсумкове тестування під час заліку за бажанням здобувача
семінарські	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, оцінювання презентації виступ-презентація, «мікрофон», «навчаючи, вчуся», робота в малих групах, реферат/ ессе/ кросворд		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Семінарські заняття оцінюються якістю підготовки презентації та виступу на занятті за певною темою.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування, яке містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни *«Правова статистика»* здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності студента:

- ✓ поточне тестування за кожною темою;
- ✓ участь у форумі (дистанційно) або аудиторна робота на семінарських заняттях (очно);
- ✓ виконання самостійної роботи;
- ✓ виконання індивідуальних завдань.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. **Тестування** з навчальної дисципліни *«Правова статистика»* здійснюється за кожною темою.

Вебфорум або просто Форум – інтернет-ресурс, популярний різновид спілкування в інтернеті, для проведення дискусій, на якому користувачі обмінюються досвідом та ідеями з певної заданої теми.

В рамках навчальної дисципліни *«Правова статистика»* передбачено **проведення форуму за кожною з тем** (дистанційно) та **обговорення на семінарському занятті** результатів виконаного здобувачами певного завдання, підготовленої презентації (очно) з використанням методів мозкового штурму, евристичних питань та діалогового спілкування. За умови очного навчання за кожною темою проводиться робота в малих групах.

Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

- ◆ попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;
- ◆ розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє

суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійною роботою студента в рамках вивчення навчальної дисципліни **«Правова статистика»** є формування Глосарію з дисципліни за кожною темою (підготовка словника юридичних термінів з тем курсу). Після опанування навчального матеріалу за кожною темою дисципліни студент зобов'язаний самостійно **надати терміну визначення**.

Наприклад: ← Термін

Досудове слідство - форма досудового розслідування, в якій здійснюється розслідування злочинів.

← Визначення

Індивідуальні завдання студентів з окремих навчальних дисциплін (комплексу навчальних дисциплін) включають виконання розрахункових, графічних, розрахунково-графічних робіт, есе, рефератів, презентацій, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, курсових проектів (робіт), кваліфікаційних робіт, власні дослідження до конференцій, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню студентом теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Індивідуальними завданнями студентів в рамках вивчення навчальної дисципліни **«Правова статистика»** є **підготовка презентації за запропонованою темою та виступ з нею на семінарському занятті**.

У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи студента за темами навчальної дисципліни

Розподіл балів за видами навчальної роботи студента

Теми	Індивідуальні завдання (підготовка презентацій)	Самостійна робота (підготовка словника юридичних термінів)	Поточне тестування	Участь у форумі або аудиторна робота на семінарських заняттях	Всього
1.	2	1	5,0	1	9
2.	4	1	6	1	12
3.	3	1,5	5,0	1	10,5
4.	5	1,5	5,0	1	12,5
5.	5	1,5	5,0	1	12,5
6.	5	1,5	5,0	1	12,5
7.	4	1	4,0	1	10
8.	5	1	4,0	1	11
9.	4	1	4,0	1	10
Разом	37	11	43	9	100

Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «*Правова статистика*» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт студента.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
Знання		
◆ концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень; ◆ критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення здобувача про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння		
◆ розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; ♦ здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі.	80-84

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність та автономія</i>		
◆ управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах; ◆ відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб; ◆ здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень;	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь, комунікації, автономії та відповідальності	Показник оцінки
	- високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень автономності та відповідальності фрагментарний	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання.

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1. Основна рекомендована література

1. Калачева І. В., Трофімова. Правова статистика: Навч. посіб. — К.: Вид-во КНЕУ, 2005.
2. Кримінальний процес: навч. посіб. для підгот. до іспиту / [О.В. Капліна, М.О. Карпенко, В.І. Маринів та ін.]. Харків: Право, 2019. 298 с.
3. Мармоза А. Т. Практикум з правової статистики: Навч. посіб. - К., 2019, - 319с.
4. Правова статистика : курс лекцій / Уклад: к.ю.н., доц. Бабанін С.В., к.ю.н., доц. Телійчук В.Г.; к.ю.н. Ткаченко А.В.; д.ю.н., доц. Шаблистий В.В. ; за заг. ред. д.ю.н., доц. В.В. Шаблистою. – Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 156 с.
5. Трофімова Г. Г. Правова статистика : навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни / Г. Г. Трофімова. – К. : КНЕУ, 2000. – 75 с.

8.2. Додаткова рекомендована література

1. Правова статистика: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / За ред. В. В. Голіни. – Х.: Право, 2008.

2. Кальман О. Г. Статистичний облік і звітність у правоохоронних органах України : наук.-практ. посіб. / Кальман О. Г., Христич І. О. – Х.: ІВПЗ АПрН України : Гимназия, 2002. – 140 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Про державну статистику: Закон України від 17 вересня 1992 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12#Text> (дата звернення: 22.06.2021).

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правова статистика»

для бакалаврів спеціальності 081 «Право»

Розробник: **Касапоглу Світлана Олександрівна**

У редакції автора

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19